

Nehama Leibowitz's Lasting Impact on Bible Scholarship

Mordechai Z. Cohen, Professor of Bible and Associate Dean, Bernard Revel Graduate School

4 schools of interpretation in the early 20th century

- A. Traditional Jewish commentaries: Rashi, Ramban, etc.
- B. Historical analysis: study of the ancient Near East, ancient languages, archeology
- C. Source-critical method, the "Documentary Hypothesis"
- D. Literary method: Buber-Rosenzweig, Ludwig Strauss, "New Criticism"

Robert Alter: By literary analysis I mean the manifold varieties of minutely discriminating attention to the artful use of language, to the shifting play of ideas, conventions, tone, sound, imagery, syntax... And much else; the kind of disciplined attention... which through a whole spectrum of critical approaches has illuminated, for example, the poetry of Dante, the plays of Shakespeare, the novels of Tolstoy. *The Art of Biblical Narrative* (New York 1981), 11.

Nehama Leibowitz: I learned to read Tanakh from our commentators, Rashi, Ramban... Malbim and Netziv... They have something important in common [with the literary method]: the seriousness with which they relate to the written word, to every word; not only big words filled with deep significance such as סגולה, חסד ואמת, צדקה, משפט, קדושה, but even [little words and particles like] וי"ו החיבור... their sequence, sentence structure, repetition, parallelism; everything written – and unwritten. *On Teaching Tanakh*, trans. Moshe Sokolow (New York, 1986), 2

נצי"ב, העמק דבר, הקדמה לתורה, אות ג, על הפסוק 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת...' היאך נקראת כל התורה שירה? ...כידוע לכל מבין דמשונה מליצת השירה מסיפור פרזי, דבשיר אין העניין מבואר יפה כמו בסיפור פרזי וצריך לעשות הערות מן הצד... ודקדוקי לשון, ולא נקרא דרוש, אלא כך הוא פשט [הכתוב].

מה קשה לרש"י?

1. איכה? (בראשית ג ט). יודע היה היכן הוא, אלא ליכנס עמו בדברים, שלא יהא נבהל להשיב... וכן בקין (בר' ד ט) אמר לו אי הבל אחיד, וכן בבלעם... ליכנס עמהם בדברים.
2. האשה אשר נתת עמדי (בראשית ג יב). כאן כפר בטובה.
3. בכל זאת לא חטא איוב (איוב א כב) רש"י: בלבו חטא. בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו (איוב ב י)

“Reproducing the Text” (Strauss)

Nehama Leibowitz: Ludwig Strauss taught... that true reading of literature is: “The completion of the work, as though it were taken from the potential to the actual... a **reproduction** which the reader accomplishes by means of his voice and spirit.” The reader **gives it expression from within his soul in order to bring the letters to life**. “The relationship of the letters to the living creation is like the relationship of the architect’s plan to the completed house. The reader builds... according to the plan... with materials of his voice and spirit.” ...The responsibility for rebuilding the book anew belongs to the builders themselves... by means of the material of their voices and souls, in which they differ one from the other. *On Teaching Tanakh*, 1-2.

הקדמת רמב"ן לשמות

1. **נתיחד ספר ואלה שמות בענין הגלות... ובגאולה ממנו.** ולכן חזר והתחיל בשמות יורדי מצרים ומספרם אף על פי שכבר נכתב זה בעבור כי ירידתם שם הוא ראשית הגלות כי מאז הוחל.
2. והנה הגלות איננו נשלם עד יום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם... וכשיצאו ממצרים אף על פי שיצאו מבית עבדים עדיין יחשבו גולים כי היו בארץ לא להם נבוכים במדבר וכשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקב"ה והשרה שכינתו ביניהם אז שבו אל מעלת אבותם שהיה סוד אלוה עלי אהליהם... **ואז נחשבו גאולים ולכן נשלם הספר הזה בהשלימו ענין המשכן ובהיות כבוד ה' מלא אותו תמיד:**

'אלו ואלו דברי א-להים חיים'

3. **תלמוד בבלי, גיטין ו ע"ב.** אשכחיה ר' אביתר לאליהו, א"ל: מאי קא עביד הקב"ה? א"ל: עסיק בפילגש בגבעה, ומאי קאמר? אמר ליה: אביתר בני כך הוא אומר, יונתן בני כך הוא אומר, א"ל: ח"ו, ומי איכא ספיקא קמי שמיא? א"ל: אלו ואלו דברי א-להים חיים...
4. **לא חטא איוב בשפתיו** (איוב ב י). **רשב"ם:** לפי פשוטו של מקרא לא חטא, לא בלבו ולא בשפתיו.
5. **רמב"ן** (פירושו לאיוב לו ט): וראיתי לרבינו שלמה ז"ל, שכתב: דברי אליהו תנחומים שלימים היו ולא קנטורין... ולא ידעתי במה היו התנחומים האלה, ואיך חשב דברי החברים לקנטור? **אם אמרם אליהו בנחת וקול נמוך, ואמרום החבירים בצעקה וקול רם?**
6. **באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו** (בראשית לב ז). **רשב"ם:** מתוך ששמח בביאתך ובאהבתך אותך, הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו לכבודך. זהו עיקר פשוטו. **ר' יוסף בכור שור:** לא ידענו מה בדעתו, אם טוב אם רע, כי לא השיבנו כלום.

Trends in Orthodox Jewish Bible scholarship in the 21st century

- A. Cultural study of traditional Jewish commentary (*parshanut ha-miqra*)
- B. Historical: archeology, geography; “Direct” study (Rav Yoel Bin Nun)
- C. Source criticism; the “Aspects” theory (Rabbi Mordechai Breuer)
- D. Literary analysis: Nehama Leibowitz, Uriel Simon

Question for thought: Why did Nehama Leibowitz resist the other methods?